

Blijf gezond en hou de moed er in!

De stikstofproblematiek blijft ons bezighouden. De hele zomer hing de maximum-eiwitvoermaatregel als een zwaard van Damocles in de lucht. Op de valreep, twee weken voor de start, werd de regeling alsnog ingetrokken. De minister wil de stikstofruimte nu verkrijgen van stoppende varkenshouders. Terwijl de sector wordt gevraagd om met stikstofreductieplannen te komen, weigert de minister om de PAS-melders te legaliseren, iets wat ze eerder heeft toegezegd te zullen doen. We zijn er nog lang niet...

De tweede corona golf waar de hele zomer over werd gepraat, is toch gekomen. Opnieuw sluiting van horeca, opnieuw prijsdruk voor voedsel. Gezondheid van mensen is het allerbelangrijkst, maar financiële gezondheid van je eigen bedrijf zou ook prettig zijn.

Gelukkig zijn er nog wel omgevingsvisies, landschapsvisies en zonneparken waarover we ons druk kunnen maken. Hierover in de rest van deze nieuwsbrief meer.

Veel overleg gaat in de vorm van videovergadering. Zoom, Teams, Skype, et cetera. Erg handig dat het kan, en het scheelt ook veel reistijd. Toch mis ik al snel de 'echte' bijeenkomsten. Na anderhalf uur vergaderen achter mijn beeldscherm ben ik zo gaar als een klontje. Ook mis ik het persoonlijke praatje, even informeren hoe het met de ander gaat, even horen hoe het op het bedrijf gaat, dat gebeurt minder bij het digitaal vergaderen.

Ledenbijeenkomsten worden niet gehouden. Op dit moment mag het niet, en we willen ook geen risico's nemen met uw en onze gezondheid. Echter zo snel het weer verantwoord is, zullen we u zeker weer uitnodigen voor een ledenavond waar we elkaar weer in levende lijve kunnen zien.

Tot het zover is: hou vol, blijf gezond en hou de moed er in!

Mark Ormel

Aanmelden Whatsapp groep

De LTO Noord afdeling Oost Achterhoek heeft per gemeente een eigen WhatsAppgroep. Voordeel is dat we u als LTO-lid direct kunnen informeren bij actualiteiten en calamiteiten. Stuur een app naar één van de bestuurders en wij voegen u toe. De contactgegevens staan aan het eind van deze nieuwsbrief.

Gerben Obbink

Voortgang stikstof aanpak Achterhoek

Over de gebiedsgerichte aanpak voor de Achterhoek is momenteel weinig concreets te melden. Ook is er nog geen oplossing omtrent de legalisatie van de PAS-melders en de bedrijven zonder geldige NB-vergunning. In deze regio speelt dat ook mee, al lijkt het aantal bedrijven dat dit betreft mee te vallen. Vanuit de provincie wil men invulling geven aan de gebiedsgerichte aanpak d.m.v. gebiedsallianties (GGA). Hierin zitten de betrokken sectoren als landbouw, industrie, natuur en de bouw samen met de overheid om tot een aanpak te komen. Deze wordt voor de landbouw in de Achterhoek gevuld vanuit de partijen uit het Gelderse landbouw collectief. Daarnaast is op bestuurlijk vlak vanuit de achterhoek Ted Kok verantwoordelijk voor de stikstofaanpak. Hiervan uit heeft er een groep o.l.v. Carel de Vries gekeken naar wat mogelijkheden zijn om ammoniak te reduceren en tegen welke prijs. Ook is in kaart gebracht wat nu de ammoniakemissie is vanuit de landbouw in de acht Achterhoekse gemeenten. Dit is gedaan op basis van cijfers van het CBS, het landelijk ammoniak registratiesysteem, VKA en de gehanteerde stalsystemen. Dit zal verdere uitwerking krijgen in de GGA voor de Achterhoek.

Rudie te Selle

Nieuwsbrief

Omgevingsvisie Provincie Gelderland

De provincie heeft de actualisatie van de omgevingsvisie tot en met 13 november 2020 ter inzage gelegd. Er wordt door LTO Noord Regio Oost een zienswijze ingediend.

Inwoners kunnen zelf ook een zienswijze indienen. Kijk naar de aanpassing van de begrenzing bij het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Gelderse Ontwikkelingszone (GO).

Klik op deze link om bij de kaart te komen:

https://gldanders.planoview.nl/planoview/conc_eptplannen

Klik op 'plannen selecteren' (witte blokje midden boven).

Er verschijnt een keuzemenu: vink aan; ontwerp actualisatieplan 7 omgevingsverordening.

Klik op het kruisje rechts bovenin het witte blok. Klik op selecteer een thema kaart (links boven). Klik op kaart 3 wijziging regels natuur. Links staat de indeling van de verordening (toelichting op wijzigingen). Ga naar wijzigingen in kaarten (bijna onderste deel van de toelichting).

Per categorie kun je aanvinken wat je wilt zien: GNN (2019), GNN ERAF, GNN ERBIJ, GO 2019, GO ERAF, GO ERBIJ enz. enz.

Mark Ormel

Deelname Dutch Food Week

In de week van 12 t/m 18 oktober was de Dutch Food Week. LTO had in deze week grootschalige acties gepland om Nederlanders de waarde van onze boeren en tuinders te laten zien en proeven. Helaas heeft Corona ook hier roet in het eten gegooid en hebben we de acties afgeschaald tot het langsbrengen van appels op verschillende locaties. We hebben met de afdeling Oost Achterhoek 3000 appels uitgedeeld op onder meer scholen en verzorgingscentra.

Foto linksonder van:

<https://www.regio8.nl/honderden-appels-voor-het-almende-college/nieuws/item?1166304>

De actie is ontzettend positief opgepakt, verscheidene media, waaronder regio8, hebben er over geschreven en ook de instanties die appels mochten ontvangen hebben erover gepost op hun sociale media.

Marianum Scholengemeenschap

3 m • 6

Vandaag kregen alle leerlingen en medewerkers bij ons op school gratis appels 🍏 🍏 aangeboden. Met deze appel-uitdeel-actie van LTO Noord wil de orga...
Meer weergeven

👍 2

Duikerafsluiter

Nu dit groeiseizoen alweer de boeken ingaat als extreem droog kun je ervoor kiezen om extra water vast te houden in de sloten. Dit kan middels een duikerafsluiter (een bal die in een duiker opgeblazen wordt). Het waterschap Rijn en IJssel geeft u de mogelijkheid om kosteloos een duikerafsluiter aan te schaffen. Een medewerker van het waterschap zal de duikerafsluiter voor u plaatsen.

Wilt u een duikerafsluiter ontvangen of wilt u advies over overige te nemen maatregelen? Neem dan contact op met Daniël Nieuwenhuis via nummer [0314-369561](tel:0314-369561) of via d.nieuwenhuis@wrij.nl

Michel Tiggeloven

Nieuwsbrief

Gesprek LTO en B&W Gemeente Aalten

Op 8 september hebben we als LTO Noord afdeling een gesprek gehad met B&W in Aalten. Dit gesprek ging met name over de Regionale Energiestrategie (RES) en de Omgevingsvisie. De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op dit moment liggen er plannen voor 84 ha zonnepark in Aalten. Mochten er meer of grotere windmolens komen, dan kan het aantal ha's zonnepark minder worden. Deze zonneparken zijn voornamelijk gepland aan de west- en noordkant van Aalten. Tijdens het gesprek hebben wij nogmaals benadrukt dat wij zeer grote bezwaren hebben om kostbare landbouwgrond op te offeren voor zonneparken. Ook gezien alle eisen die op ons afkomen m.b.t. biodiversiteit, kringloop, de Green deal van eurocommissaris Timmermans etc. Het Uitnodigingskader zon en wind van de gemeente Aalten ligt nu ter inzage. In deze nieuwsbrief daarover meer in het volgende artikel.

Daarnaast hebben we het gehad over de Omgevingsvisie van de gemeente Aalten. Op dit moment is de gemeente dit intern aan het voorbereiden. We blijven de ontwikkelingen hierover volgen. Kijkend naar de huidige onrust in de gemeente Oude IJsselstreek is dit wel iets wat we allemaal zeer goed in de gaten moeten houden.

Andre Ormel

Uitnodigingskader zon en wind gemeente Aalten

Vanaf 30 september 2020 ligt het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind van de gemeente Aalten voor zes weken ter inzage. In het Uitnodigingskader geeft de gemeente het raamwerk weer waarbinnen de duurzame energieopwekking moet plaatsvinden. Waar en hoe kan er zon- en windenergie opgewekt worden. In de periode dat het uitnodigingskader ter inzage ligt, kan iedereen reageren op de plannen.

Als LTO Noord afdeling Oost Achterhoek gaan wij ook een zienswijze indienen. Alle bestaande en nieuwe argumenten tegen grootschalige zonneparken worden daarin meegenomen. Een belangrijk nieuw argument is een advies van het PBL over de verhouding zon wind. Het advies vanuit PBL is 4 wind op 1 zon, in de plannen van Aalten is het uitgangspunt 1 wind op 1 zon.

Wij zullen onze onvrede over het plan waar mogelijk, blijven benadrukken en zeker tot de definitieve besluitvorming door de gemeenteraad. De zienswijze van LTO Oost Achterhoek zal ook als basis dienen voor een officieel bezwaar tegen een eventuele aanvraag voor een grootschalig zonnepark.

Gerben Obbink

Zonneparken Zwolle in de gemeente Oost Gelre

De Achterhoekse gemeenten hebben het 'Akkoord van Groenlo' ondertekend waarin is vastgelegd dat de gemeenten ernaar streven om in 2030 energieneutraal te zijn. Gemeente Oost Gelre heeft ervoor gekozen om zon op land te faseren: de gemeente wil eerst met 15 ha. in de 1^e ronde aan de slag. Het plan Hegemansweg maakt hiervan onderdeel uit. Een ander plan dat klaarligt is naast de Klootschietersbaan aan de Berkenhofweg. In bijeenkomsten met burgers (waaronder de PETZ=Positieve Energie Transitie Zwolle) en belangenorganisaties over het beleid voor grootschalige opwek is er een discussie gevoerd over zonneparken op landbouwgrond. Bijna de hele Zwolse bevolking is er op tegen en natuurlijk ook LTO. Wij vinden dat de 'Zonneladder' actief moet worden toegepast: eerst zonnepanelen op daken en op niet-agrarische gronden; als er daarna nog wat nodig is pas uitwijken naar landbouwgrond.

In dit gebied speelt ook mee dat in een omtrek van nog geen 3 kilometer 6 á 7 zonneparken zijn gepland. Daarbij gaan we wel de gemeentegrens over met Berkelland.

In Zwolle zijn veel actieve agrariërs die een opvolger hebben en vooruit willen met hun bedrijf. Een zonnepark werkt prijsopdrijvend. De landbouw staat voor grote opgaven: kringlooplandbouw, duurzaam bodembeheer, biodiversiteit, weidegang en de stikstofproblematiek.

Veel agrariërs doen mee met de VKA om zorgzaam met de bodem om te gaan. Maar na 25 jaar zonnepark heeft de bodem weinig licht, lucht en water ontvangen en is het bodemleven drastisch verslechterd.

En waarom altijd landbouwgrond? Deze vierkante meters zijn het goedkoopst als je dat vergelijkt met industriegrond en bouwgrond. In de tijd voor ons is het beleid RO gebruikt om te voorkomen dat boerenland lukraak wordt

Nieuwsbrief

volgebouwd met huizen, fabriekjes, schuren etc. RO is er om te zorgen dat het landschap fraai en evenwichtig blijft. En nu lijkt RO opeens niet belangrijk!

De nieuwe landschapselementen die worden aangeplant bij de aanleg van het zonnepark Hegemansweg worden na 25 jaar niet verwijderd. LTO Noord is hier fel op tegen. Na 25 jaar zonnepanelen weg maar ook beplanting weg. Deze volwassen aanplant mag in de toekomst geen beperkingen opleveren. De gemeente geeft echter aan dat deze wens niet aansluit bij het beleid van de gemeente. De gemeente wil de elementen juist als blijvende natuur vastleggen.

Door de gemeente Oost Gelre is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het gebruik van niet agrarische gronden zoals retentiegebieden, parkeerterreinen en op- en afritten autoweg enz. . De gemeente en het Waterschap voeren gesprekken over de retentiegebieden.

LTO Noord maar ook de gemeente Oost Gelre kunnen zich wel vinden in het beleid voor 'Zon op erf'. Met dit beleid kan een agrarisch ondernemer zijn schuren slopen en op deze grond tot 2 ha. zonnepanelen plaatsen.

LTO Noord heeft de laatste 2,5 jaar al heel veel gedaan om zonneparken te weren. Onze inzet is begonnen met een brief naar de Raad en het College van B & W.. Bij het eerste initiatief in Lieveelde hebben wij alle middelen aangegrepen. Zienswijze, bezwaren indienen, advocaat ingeschakeld. Zelfs naar de Raad van State.

Zowel LTO Noord als de PETZ hebben met de politiek en de initiatiefnemers gesproken, maar toch heeft de gemeenteraad van Oost Gelre in de vergadering van 7 juli j.l. besloten n.a.v. de aanvraag Omgevingsvergunning Hegemansweg een ontwerp Verklaring van geen bedenkingen afgegeven.

Op deze verklaring van geen bedenkingen hebben wij een zienswijze ingediend en op 13 oktober j.l. hebben wij ook schriftelijk een reactie gedaan aan de raadscommissie.

Op dinsdag 27 oktober 2020 stond Zonnepark Hegemansweg op de agenda van de Gemeenteraad van Oost Gelre, wij zullen weer van ons laten horen.

Carla Schurink-Berntsen

Landschapsvisie Oude IJsselstreek

Zoals u wellicht hebt vernomen heeft de gemeente Oude IJsselstreek een concept landschapsvisie voorgelegd aan haar inwoners. We willen graag toelichten wat onze rol is geweest in de klankbordgroep en wat onze vervolgstappen zijn.

Een afvaardiging van onze commissie Oude IJsselstreek heeft zitting gehad in de klankbordgroep. Tijdens de bijeenkomsten van de klankbordgroep hebben we onze inbreng gedaan en werd er naar ons geluisterd. Er was begrip voor onze standpunten en dilemma's. Een standpunt dat we meerdere malen hebben ingebracht is dat de landbouw en dan met name de melkveehouderij de komende jaren moet extensiveren. Dat betekent dat landbouwgrond hard nodig is voor de landbouw. Daarnaast is het onderwerp 'natuurinclusief' regelmatig aan de orde geweest, hiervan vinden we dat iedere ondernemer dat op zijn eigen manier moet kunnen invullen en dat kaders van de gemeente hier niet aan bijdragen.

De klankbordgroep bestaat uit diverse partijen die allen een andere achtergrond en standpunten hebben, dat heeft tot gevolg dat je inbreng soms in het luchtledige verdwijnt en dan kun je als achterban het idee krijgen dat LTO niets voor je betekend heeft.

We hebben als afdeling een reactie geschreven op de concept-visie en hebben een brief gestuurd aan de gemeenteraad waarin we onze zorgen delen. Ook hebben we op 14 oktober jl. ingesproken tijdens de vergadering van de commissie Fysieke Leefomgeving. Er waren meerdere insprekers met als resultaat dat de wethouder opnieuw met de verschillende belangenbehartigers om te tafel zal gaan.

Sander Fisser

Zonneparken in de Oude IJsselstreek

De gemeente heeft voor drie zonneparken een verklaring van geen bezwaar afgegeven tijdens de gemeenteraadsvergadering. Alle bezwaren die waren ingebracht zijn afgewezen.

LTO Noord afdeling Oost Achterhoek heeft tegen het Havebos en Zonnewilg ook bezwaar gemaakt. Als LTO Noord afdeling vinden wij dat zonnecollectoren eerst op daken horen en niet op waardevolle landbouwgrond. We staan als agrariërs in de gemeente Oude IJsselstreek voor grote opgaven om in te vullen. Zoals grondgebonden, biodiversiteit, nieuwe natuur

Nieuwsbrief

en industrieterrein. Al deze projecten vragen om extra grond.

We hebben geen bezwaar ingediend tegen zonnepark Rafelder omdat dit park komt op een voormalige vuilnisbelt en er dus geen sprake is van hoogwaardige landbouwgrond.

De gemeenteraad heeft de ambitie voor nog meer zonneparken, het zogenaamde 2e tranche. Momenteel wordt er gekeken of we nog in hoger beroep kunnen en tegen welke zonneparken we in beroep gaan.

André Wikkerink

Zonnepark Masterveldweg

Onlangs heeft de gemeente Winterswijk de omgevingsvergunning afgegeven voor de aanleg van het 61 hectare grote zonnepark aan de masterveldweg. Hierop zijn 3 zienswijzen ingediend, waaronder de door ons ingebrachte zienswijze. Deze hebben niet geleid tot een aanpassing van de omgevingsvergunning. Momenteel bekijken we of het zinvol is om verder bezwaar aan te tekenen. Mocht dit kansrijk zijn, dan zullen we dit zeker niet laten. Verder zijn er binnen de gemeentegrenzen meerdere kleinere initiatieven voor een kleinschalig zonnepark. Deze ontwikkelingen volgen we op de voet en daar waar het zinvol is zullen we onze zienswijzen blijven indienen. De gemeente heeft nog steeds als doel een klimaat neutrale bebouwde omgeving in 2030 en zonder windenergie komt dit voor Winterswijk neer op 120 hectare zonnepark, exclusief de landschappelijke inpassing. Bij de zonneparken in Winterswijk zit globaal 25% landschappelijk inpassing, aan de masterveldweg 30%, daar komt in feite maar een park van ongeveer 40 hectare, ten koste van 61 hectare landbouw grond.

Rudie te Selle

Vragen omtrent gebruik Glyphosaat

In de gemeenteraad zijn vragen gesteld door het Winterswijks Belang over het gebruik van glyphosaat in de Winterswijkse landbouw. Er werd ook gevraagd naar juridische mogelijkheden om het gebruik te verbieden, welke er niet zijn. Naar alternatieven en mogelijkheden om het gebruik te ontmoedigen is ook gevraagd. Afgelopen voorjaar is vanuit het WCL nog een goed bezochte velddemonstratie gehouden om dit te tonen, ook voor de aanwezige WB-ers. De discussie rondom het gebruik, ieder voorjaar, begint nu al

te spelen. We zullen het doel van het gebruik en het gebrek aan alternatieven voor kweek e.d. blijven benadrukken.

Rudie te Selle

Aankondiging Ledenbijeenkomsten

Vanwege de coronacrisis zijn alle bijeenkomsten tot nader order afgelast.

Aanmelden WhatsApp-groepen

Als afdelingsbestuur gaan we een nieuwe communicatielijnen openen richting de leden, een WhatsApp-groep. Dit is extra, naast de bestaande communicatiekanalen.

Wij willen deze appgroep gebruiken om snel belangrijke informatie door te sturen, om u te herinneren aan bijeenkomsten, bij calamiteiten of om snel te reageren wanneer ergens onrust over is. Soms gaan er onjuistheden rond op social media en willen we onze leden snel van de juiste informatie voorzien.

Deze groep kan alleen ontvangen, dus reageren is niet mogelijk in deze appgroep. U kunt natuurlijk altijd een bestuurslid rechtstreeks benaderen via telefoon, mail of WhatsApp.

We gaan werken met een groep per gemeente, zodat we ook gericht kunnen informeren over zaken die in uw gemeente spelen.

Op 30 april heeft u een e-mail ontvangen van LTO Noord met een link om u aan te melden. Heeft u geen e-mail ontvangen, stuur dan via WhatsApp een bericht met uw naam én gemeente naar één van de volgende contactpersonen voor uw gemeente. Hij of zij voegt u dan toe aan de juiste appgroep:

- Winterswijk
Rudie te Selle (06-12082019) of Michel Tiggeloven (06-12287203)
- Aalten
Gerben Obbink (06-20905048) of André Ormel (06-30565311)
- Oost Gelre
Carla Schurink (06-36436781) of Pascal Kl. Holkenborg (06-46546678)
- Oude IJsselstreek
Sander Fisser (06-48071940) of André Wikkerink (06-13445454)

Nieuwsbrief

Alleen voor leden!

- Het bestuur wil deze app-groep gebruiken voor communicatie met leden. Wij verzoeken u daarom dringend onze berichten niet door te sturen, tenzij anders wordt vermeld.
- Door deel te nemen aan deze Whatsapp-groep kunnen andere deelnemers uw telefoonnummer zien. Helaas is het op dit moment bij WhatsApp niet mogelijk om dit anders te regelen.
- In het kader van privacy doen wij een dringend beroep op u om telefoonnummers uit deze groepsapp niet te kopiëren en niet te gebruiken voor eigen/andere doeleinden.
- Dit geldt ook voor de aanmeldlink, gelieve niet doorsturen naar anderen. Ieder lid van onze afdeling ontvangt deze e-mail.

Wij hopen dat u zich zo spoedig mogelijk aanmeldt!

Wijziging e-mailadres

Door de aanleg van glasvezel zijn of worden veel mailadressen gewijzigd. Om u ook in de toekomst op de hoogte te houden via de mail, ontvangen we graag de wijzigingen. Wijzigingen kunnen gestuurd worden aan ledenadministratie@ltonoord.nl of via info@oost-achterhoek.ltonoord.nl.

LTO Noord Informatiecentrum

Het informatiecentrum is telefonisch te bereiken via: T 088-888 66 66 (optie 2) of per mail op info@ltonoord.nl

Bestuursleden LTO Oost Achterhoek

Mark Ormel – <i>Voorzitter</i>	06-13428776
Jennifer de Jong – <i>Secretaris</i>	06-12123177
Liesbeth Prinsen-te Peele <i>Penningmeester.</i>	06-22754602
Sander Fisser	06-48071940
Pascal Klein Holkenborg	06-46546678
Gerben Obbink	06-20905048
Rudie te Selle	06-12082019
Carla Schurink-Berntsens	0544-461593
Michel Tiggeloven	06-12287203
André Wikkerink	06-13445454
André Ormel	06-30565311

